

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM EKOŠKOLKA

Úvod:

Dobrá spolupráce mateřské školy s rodinou má významný pozitivní vliv na psychický, sociálně emocionální a rozumový vývoj dítěte. Naše mateřská škola Na Balkáně se snaží vytvářet takové podmínky, které pomáhají navázat dobrý vztah mezi učitelkami mateřské školy a rodiči dítěte. Naším cílem je oboustranná důvěra, vzájemné porozumění a respektování.

Nabízíme rodičům různé možnosti spolupráce tak, aby si mohli vybrat takový typ spolupráce, který jim nejlépe vyhovuje. Snažíme se tím předcházet potencionálním problémovým situacím a pokud už jsou, usnadnit jejich řešení.

Za výchovu dítěte je zcela zodpovědná rodina. Mateřská škola sice nemůže nahradit rodinné prostředí, ale může je doplnit podle toho, co které dítě potřebuje. My nabízíme individuální přístupy k dítěti podle našich nejlepších odborných pedagogických znalostí. Zajišťujeme dítěti podnětné prostředí k jeho celkovému rozvoji a to mu pomáhá k jeho dalšímu zdárnému psychosociálnímu a tělesnému vývoji. Myslíme na budoucnost dětí.

Forma našeho předškolního vzdělávání napomáhá vyrovnávat nerovnosti vývoje všech našich dětí před jejich vstupem do základní školy. Pobyt dítěte u nás může skvěle, až terapeuticky působit i na děti vyrůstající v nepříznivých podmínkách. Umožňuje mu poznat to, co je běžné a normální.

Tím, že dítě vstoupí do mateřské školy, vstoupí mu do života druhé děti – a už z něho nikdy neodejdou. Naopak jejich vliv bude sílit, takže před vstupem do základní školy už bude dítě dokonale společenským tvorem. Však také jedním ze znaků školní zralosti je, že dítě si dovede s druhými dětmi hrát, že s nimi dovede ve hře spolupracovat, že se dětskému kolektivu přizpůsobí a zapadne do něho bez větších těžkostí (psycholog Prof. Zdeněk Matějček).

Obsah:

1. Identifikační údaje o mateřské škole.

2. Obecná charakteristika školy

3. Podmínky předškolního vzdělávání

- 3.1 věcné podmínky
- 3.2 životospráva
- 3.3 psychosociální podmínky
- 3.4 organizace vzdělávání
- 3.5 řízení mateřské školy
- 3.6 personální a pedagogické zajištění
- 3.7 spoluúčast rodičů

4. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

- 4.1 pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními
- 4.2 systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními
- 4.3 podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními
- 4.4. jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

5. Vzdělávání dětí nadaných

6. Vzdělávání dětí od 2 do 3 let

- 6.1 podmínky vzdělávání dětí od 2 do 3 let

7. Organizace vzdělávání

8. Charakteristika vzdělávacího programu

- 8.1 zaměření školy
- 8.2 dlouhodobé cíle vzdělávacího programu
- 8.3 metody a formy vzdělávání
- 8.4 zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

9. Vzdělávací obsah

10. Evaluační systém

1. Identifikační údaje

Název dokumentu: **Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání Ekoškolka**

číslo jednací: 109/2021

Název školy: **Mateřská škola Na Balkáně 74/2590, Praha 3**

IČO: 63831295

Kontakty: ředitel školy Jaroslava Kozohorská,

jaroslava.kozohorska@msnabalkane.cz

+420602318077 mobil

+420284820546 pevná linka do ředitelny

zástupce ředitele Romana Matějčková

romana.matejckova@msnabalkane.cz

+420284820546 pevná linka do ředitelny

Telefon pro odhlašování dětí: 777 353 540, 284 820 546

Webové stránky školy: www.msnabalkane.com

Zřizovatelem příspěvkové organizace Mateřská škola Na Balkáně 74, Praha 3 je Městská část Praha 3, se sídlem Havlíčkovo náměstí 9/700, Praha 3

IČO: 00063517

Dokument zpracoval: Romana Matějčková, Jaroslava Kozohorská, Mgr. Zuzana Ryšavá, Klára Štefková Dis., Bc. Lucie Kanděrová, Bc. Monika Řeháková, Bc. Veronika Esopová.

Dokument je platný od 25.8.2021

2. Obecná charakteristika školy

Budova školy má 3 podlaží. V přízemí budovy se nachází šatny dětí, šatna učitelů a provozního personálu, školní jídelna, školní kuchyně, kancelář vedoucí školní kuchyně a sklad potravin. V 2. podlaží je ředitelna školy a dvě třídy, ve 3. podlaží je sborovna učitelů a dvě třídy. Celková užitná plocha hereň je 354,8m².

Vytápění budovy zajišťuje výměňková stanice v suterénu MŠ napojená na horkovod CZT Malešice. Budova má přípojky plynu, vody a elektrické energie. V budově je byt školníka se samostatnými měřiči energií.

V průběhu let procházela budova různými úpravami i velkými rekonstrukcemi. Podrobnější informace lze zjistit z pasportu objektu.

K budově přiléhá rozlehlá školní zahrada s řadou krásných vzrostlých stromů a keřů. Plocha zahrady je 2.594 m². V areálu je zahradní domek na ukládání hraček sloužících ke hrám při pobytu dětí venku. Také jsou zde pro děti toalety a umyvadla. Na zahradě jsou zbudována velká prostorná a hluboká pískoviště, ve kterých mohou děti realizovat své stavby a konstrukce. Vzrostlé stromy poskytují v teplých dnech hrám dětí vítaný a dostatečný stín. Naše zahrada je takovou odpočinkovou oázou uprostřed městského ruchu, velmi si ji ceníme. Jsou zde průlezky, které mají certifikát pro hry dětí ve věku od 3 let. Děti u nás k pohybu a hrám využívají multifunkční plochy, hřiště a dráhy s odpruženým povrchem. Tělovýchovnému rozvoji slouží dětem také trampolína a lanová pyramida. Travnaté zelené plochy, stromy a keře udržuje krásné a funkční zahradnická firma.

Samozřejmostí je možnost dodržovat i při pobytu venku pitný režim. K tomu slouží elegantní nerezové zahradní pítka s pitnou vodou, ze kterého mohou děti bez omezení pít kdykoliv potřebují.

Mateřská škola Na Balkáně má 4 třídy. Kapacita školy je 100 dětí. Ve třídách umísťujeme zpravidla 25 dětí. **Třídy jsou heterogenní (věkově smíšené).** Toto uspořádání má své výhody i nevýhody. O vzdělávacích způsobech stále přemýšlíme, vzděláváme se a naše metody a formy práce pečlivě zvažujeme. K věkově smíšeným třídám jsme přešli pozvolna a nenásilně. Reagujeme na trend umožnit co nejkvalitnější předškolní vzdělávání všem dětem bez rozdílu, přitom však respektovat dětskou individualitu, používat individualizované a skupinové metody práce a stejně tak plánovat vzdělávací nabídku. A tomuto trendu lépe odpovídá práce právě ve věkově smíšených třídách. Ve smíšené třídě zcela přirozeně probíhá proces vzájemného učení dětí. Starší děti hledají způsob, jak cosi mladším sdělit, vysvětlit, aby jim mladší dítě rozumělo. Tím si své myšlenky a dovednosti opakují, zpřesňují, zkvalitňují svou řeč. Také to u nich posiluje pocit důležitosti, sebevědomí a zlepšuje to jejich sociální dovednosti. To velmi dobře zhodnotí při vstupu do základní školy a v dalším životě. Mladší děti se v této smíšené třídě zase lépe a klidněji adaptují, má na ně vliv zralejší chování starších dětí. Sebeobsluha jim brzy připadá samozřejmá, vidí ji běžně dělat starší děti.

V rozumové oblasti je to také podnětné propojení, děti jsou přirozeně motivovány k poznávání a k bohatší a kvalitnější řeči.

Ve škole je zaměstnáno 8 učitelů včetně ředitelky školy, 2 uklízečky, 1 školnice, 2 kuchařky a 1 vedoucí školní jídelny. Budova školy je umístěna v okrajové části Žižkova, nedaleko hranic Prahy 9. V okolí mateřské školy je vilová zástavba a nově zrekonstruované panelové domy. Za hranicí Prahy 3, v tzv. Třešňovce patřící již do Prahy 9, probíhá mohutná výstavba bytového komplexu Zelené město. Z této lokality k nám přichází velké množství zájemců o umístění dítěte v naší mateřské škole. Prostředí Jarova i Zeleného města je čisté, vzrůstající, nově obydlované mladými rodinami s dětmi. V blízké vzdálenosti od naší mateřské školy se nachází Základní škola Chmelnice, kam naše děti zpravidla odchází do 1. třídy. (Záleží na adrese bydliště, zda se nachází ve spádové oblasti ZŠ Chmelnice). Budova školy se nachází v oblasti modrých zón pro rezidenty Prahy 3, v blízkosti je placené parkoviště pro občany z jiných částí Prahy.

3. Podmínky předškolního vzdělávání

3.1 Věcné podmínky Mateřská škola má dostatečně velké prostory a takové prostorové uspořádání, které vyhovuje nejrůznějším skupinovým a individuálním činnostem dětí. Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, umývárny, toalety i lůžka na odpočinek jsou přizpůsobena velikosti dětí, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné.

Vybavení hračkami pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku, je průběžně doplňováno a obnovováno podle finančních možností. Vše je učitelkami i dětmi plně využíváno. Vše je umístěno tak, aby to děti dobře viděly, mohly si hračky samostatně brát a zase ukládat. Ve třídách máme pravidla pro jejich využívání. Dětské práce jsou umístovány tak, aby byly přístupné dětem i rodičům.

Také zahrada školy je vybavena tak, aby umožňovala rozmanité pohybové aktivity.

Všechny prostory vnitřní i venkovní splňují bezpečností a hygienické normy.

Máme v plánu:

- Dále zlepšovat edukační podmínky pro výchovu k ekologii
- Na zahradě vytvořit pobytový a hrací koutek s prvky přírodní zahrady

3.2 Životospráva

Ve školní jídelně dětem poskytujeme plnohodnotnou a vyváženou stravu. Pečlivě promýšlíme jídelníček, vedoucí školní jídelny a kuchařky dodržují zdravé technologie přípravy jídla. Zdravý životní styl je dnes aktuální téma nejen u dospělých. Tučná a nezdravá jídla zvyšují riziko obezity i u dětí. Na druhou stranu víme, že už i v nízkém věku se objevují poruchy příjmu potravy, které mají neblahé následky na budoucnost dítěte. Děti do jídla nikdy násilně nenutíme, abychom nepěstovali nechutenství. Děti drobné a velmi štíhlé mají menší potřebu potravy a je nutné o to víc dbát na její složení s ohledem na dostatek bílkovin, železa a vitamínů. Proto dětem jídlo nabízíme a doprovázíme takovým

pedagogickým přístupem, abychom při odmítání jídla docílili alespoň ochutnání a pocitu radosti z dobrého a příjemného stolování. Snažíme se být školní stravovací zařízení se správnou praxí a nadstandardním přístupem k řešení problémů ve stravování. Učitelé i kuchařky si uvědomují, že během stravování se děti učí rituálům a společenskému chování. Nejlepším řešením je jíst normálně, přiměřeně a s milými lidmi.

Nápoje jsou dětem stále k dispozici, jak k jídlu, tak mezi jídly ve třídě. Režim dne je zpracován tak, aby mezi jednotlivými podávanými pokrmy byly dodrženy vhodné intervaly.

Máme v plánu:

- Ještě více prohlubovat vedení ke zdravému životnímu stylu.

3.3. Psychosociální podmínky

Snažíme se docílit toho, aby se děti v naší mateřské škole cítily dobře, spokojeně, jistě a bezpečně. S tím souvisí i adaptace dítěte na školu, jako první krok. Máme zpracovaný adaptační program pro nově příchozí děti. Zpravidla první týden (podle potřeby třeba i déle) chodí dítě do MŠ pouze na dvě hodiny, na oběd se podle uvážení a dohody s rodičem vrátí a poobědvá s ostatními. Pak opět odchází domů. U každého dítěte postupujeme individuálně, krůček po krůčku.

Jako učitelé vždy respektujeme lidské, vývojové a individuální potřeby dětí a reagujeme na ně. Jednáme s dětmi nenásilně, přirozeně a citlivě, navozujeme situace pohody, klidu, relaxace. Děti neúměrně nezatěžujeme, nechvátáme na ně. Nikdy na děti nekřičíme. Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno.

V mateřské škole je nezbytná určitá míra omezení, řádu a pravidel chování. To pečlivě vyvažujeme určitou mírou volnosti a osobní svobody. Tak se děti učí pravidlům soužití.

Dětem se od nás dostává jasných a srozumitelných pokynů. Snažíme se o vstřícnou a empatickou komunikaci. Vylučujeme manipulování s dítětem, zbytečné organizování a také nezdravou soutěživost.

Uplatňujeme pedagogický styl, který počítá s aktivní spoluúčástí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života. Naše vzdělání a zkušenosti umožňují, abychom dětem nabízeli vzdělávací témata, která jsou jim blízká, pochopitelná a také užitečná.

Učitelé se u nás vždy vyhýbají negativním komentářům. Na výkony dítěte reagujeme přiměřeně pozitivním oceněním, podporujeme je v samostatnosti a v pokusech o ni. Jsme mezi sebou i mezi dětmi zdvořilí, tolerantní, ohleduplní a učíme děti vzájemné důvěře a pomoci. Usilujeme o to, aby třída byla pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou zpravidla rády.

Usilujeme o prohloubení těchto záměrů:

- Dítě jako tvůrce svého vzdělávání. Rodič jako vítaný partner školy. Učitel jako průvodce dítěte na jeho vzdělávací cestě.
- Děti zbytečně nestresovat spěchem a chaosem, promýšlet organizaci dne v mimořádných situacích. Spoluvytváření „pravidel třídy“ dětmi. Partnerský vztah dítě – učitelka.

3.4 Podmínky organizace vzdělávání

V jednotlivých třídách naší mateřské školy je takové personální obsazení, které zajišťuje bezproblémový chod edukativních činností. Učitelky nabízejí dostatek variabilních řízených a neřízených činností.

Denní režim je dostatečně pružný, reaguje na individuální možnosti dětí. Průběžně jsou využívány kolektivní a individuální činnosti. Denně jsou zařazovány zdravotně preventivní aktivity, pobyt venku. Plně se věnujeme dětem a jejich vzdělání. Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený, a to včetně aktivit, které škola organizuje nad rámec běžného programu. Děti mají dostatek času i prostoru na spontánní hru, aby ji mohly dokončit, nebo později v ní pokračovat. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě, aby se zapojily. Nezbytnou součástí naší práce je tvořivá improvizace, pružné a citlivé reagování na okamžitou situaci. Vycházíme vstříc dětem nadaným i méně nadaným v závislosti na jejich individuálních schopnostech.

Vytváříme podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností.

Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky. Pomůcky jsou připravovány včas.

Počty dětí nejsou ve třídách překračovány, spojování tříd se snažíme maximálně omezovat.

Děti jsou zatěžovány přiměřeně a mají možnost pravidelné relaxace v rámci režimů v jednotlivých třídách. K relaxaci je využívána jóga, klidové koutky, válečí kouty pro děti, v době odpoledního odpočinku lehátka. Z aktivit vyřazujeme nezdravé soutěžení, v přístupu převažuje pochvala, uznání individuality, samostatnost dítěte, důvěra v jeho schopnosti. Také chceme, aby se ve třídě vytvořil kolektiv kamarádů- v dětech rozvíjíme toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou podporu a pomoc.

Při vzdělávání a s ním souvisejících činnostech dbáme na bezpečnost a ochranu zdraví dětí. Za bezpečnost a ochranu zdraví dětí odpovídají učitelé, a to od doby převzetí dítěte od jejich zástupce až do doby jeho předání zpět. Při výletech či specifických činnostech (akce školy, plavání) určuje ředitelka možnou výpomoc provozního personálu.

Při úraze jsou zaměstnanci povinni poskytnout první pomoc, informovat rodiče a ředitelku školy. Každý úraz je zaznamenán do knihy úrazů.

Důležitým prvkem ochrany před sociálně patologickými jevy je i výchovně vzdělávací působení na děti předškolního věku zaměřené na zdravý způsob života. V rámci školního vzdělávacího programu jsou proto děti nenásilnou formou a přiměřeně k jejich věku a schopnostem seznamovány s nebezpečím drogové závislosti, alkoholismu, kouření, virtuální závislosti (počítače, TV, video), patologického hráčství, vandalismu, kriminality a jejich forem násilného chování a jsou jim vysvětlována pozitiva zdravého životního stylu.

Máme do budoucna v úmyslu:

- ještě více a lépe operativně reagovat na situace, které se vyskytnou v průběhu dne, nezatěžovat děti stresem a spěchem, přizpůsobit režim dne těmto situacím.

3.5. Podmínky řízení naší mateřské školy

Významnou roli v chodu naší mateřské školy hraje vzájemná ochota a součinnost všech pracovníků, jejich vzájemná vstřícnost. A to jak pedagogického tak i provozního personálu. Za nejdůležitější považujeme rozvíjení vzájemné komunikace mezi všemi pracovníky školy.

Silnou stránkou našeho školního kolektivu je dobrá spolupráce, otevřené jednání a vzájemné si sdělování připomínek, nápadů a podnětů. To se pozitivně odráží na vztazích mezi dětmi, kolektivem školy i rodiči.

Kompetence, povinnosti, pravomoci a úkoly jsou dány materiálem Osobní úkoly učitelů a Vnitřními předpisy školy.

Vzdělávací plánování probíhá na úrovni školy i jednotlivých tříd. Školní vzdělávací program vytváří ředitelka a zástupkyně školy, současně všechny učitelky přispívají svými náměty k jeho tvorbě. Podílí se tím na dlouhodobém plánování vzdělávání a strategii školy. Na úrovni třídy na základě ŠVP vytvářejí třídní učitelky svůj Třídní vzdělávací program, ve kterém jsou již konkrétně rozpracované cíle a záměry vzdělávání. Ředitelka kontroluje, zda je TVP PV v souladu se ŠVP PV a RVP PV.

Vnitřní informační systém naší mateřské školy je založen na osobním jednání a setkávání, účasti na pravidelných radách, poradách, informacích na nástěnkách a také sdílením informačních emailů.

Vnější informační systém je zabezpečován prezentacemi školy:

- ✚ při výstavách dětských prací v prostorách naší školy, ojedinele i v prostorách Základní školy Chmelnice či v prostorách Radnice Praha 3
- ✚ pořádáním dnů otevřených dveří, zpravidla při vydávání přihlášek a při zápisech do mateřské školy
- ✚ články v Radničních novinách, na webu Školy Praha 3
- ✚ při třídních schůzkách, při konzultacích s rodiči, účasti na besedách a seminářích
- ✚ sdílením dobré praxe na portálu skolypraha3.cz

Kvalita řízení je posuzována zejména z hlediska funkčnosti, účinnosti a efektivity. K tomuto slouží všechny evaluační nástroje popsané v části 10. Evaluace.

Máme záměr:

- ještě zlepšit komunikaci a informovanost mezi pedagogickými a provozními zaměstnanci
- zlepšit informovanost o škole a o jejích akcích na našich webových stránkách

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Naší snahou je, aby všichni zaměstnanci měli splněné předepsané vzdělání a kvalifikaci. Své znalosti si prohlubují účastí na odborných seminářích, přednáškách a školeních. Současně se učitelé během školního roku sebevzdělávají.

Ředitelka podporuje profesní růst celého pedagogického týmu. Vzděláváme se i účastí v operačních programech OPVV Ministerstva mládeže, školství a tělovýchovy.

Fungování celé školy je závislé na spolupráci všech zaměstnanců, tedy učitelů i provozních zaměstnanců. Ředitelka školy vždy usilovala a bude usilovat o to, aby všichni zaměstnanci školy pracovali jako tým. A to na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel. Sleduje, zda všichni zaměstnanci se chovají profesionálně a snaží se vytvářet podmínky k tomu, aby svoji profesionalitu ještě zvýšili.

Důležitou částí personálního zajištění je pružné organizování služeb učitelů tak, aby byla vždy zajištěna optimální péče o děti. Zpravidla je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů každý den v každé třídě minimálně v rozsahu dvou a půl hodin.

V naší mateřské škole dbáme na to, aby se zaměstnanci chovali v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Specializované služby, jako je logopedie, výuka angličtiny, výuka plavání či péče o dítě se speciálními vzdělávacími potřebami, ke kterým nemají učitelky dostatečné kompetence, zajišťujeme ve spolupráci s příslušnými odborníky. Na škole působí klinický logoped, lektoři jazykové školy a využíváme profesionalitu učitelů plavání v blízkém sportovním zařízení. Spolupracujeme s psychology pedagogicko-psychologické poradny pro Prahu 3.

Naším záměrem je:

- Získat asistenta pedagoga, který by pomáhal se vzděláváním a péčí o děti cizince
- Získat finance na částečný pracovní úvazek učitele pro ještě optimálnější překrývání služeb ve třídách
- Nadále podporovat odborný růst všech zaměstnanců.

3.7. Spoluúčast rodičů

Záleží nám na tom, aby spolupráce s rodiči byla založena na vzájemném partnerství a oboustranné důvěře, porozumění. Pokud rodiče projeví zájem, jsme vždy ochotni spolupracovat, mohou se účastnit různých programů mateřské školy k tomu určených a podílet se na všem, co se v mateřské škole děje. Samozřejmostí je chránit soukromí rodiny, zachovávat diskrétnost. Rodičům nasloucháme a snažíme se vyřešit spolu s nimi problémy jejich dítěte. Chceme rodičům porozumět a vyhovět, pokud jsou jejich přání v souladu se zájmem a potřebami dítěte a také v souladu s legislativou. Ale rovněž od rodičů a osob blízkých dítěti vždy budeme vyžadovat respekt k našim odborným znalostem a dovednostem.

Naším záměrem je:

- Pokračovat v nastoleném trendu „otevřená mateřská škola“, snažit se aktivně zapojit do dění ve škole co nejvíce rodičů.

4. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

4.1 pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními. Všechny děti se speciálními vzdělávacími potřebami mohou být do našeho zařízení zařazeny na základě doporučení odborného školského poradenského pracoviště – Psychologicko-pedagogické porady Praha 3, žádosti rodičů či doporučení Odboru sociálních věcí Prahy 3

V rámci jejich vzdělávání probíhá pedagogická diagnostika (viz kapitola evaluace), na základě které je v případě zjištění nedostatků následně vypracováván **Plán pedagogické podpory 1.** stupně (dále **PLPP**). Vypracování a následná kontrola probíhá ve spolupráci učitelky,

ředitelky MŠ a odborníka z poradenského zařízení a ve spolupráci se zákonnými zástupci dítěte. V případě zjištění závažnějších speciálně vzdělávacích potřeb jsou poskytovány podpůrná opatření 2. -5. stupně ve spolupráci se školskými poradenskými pracovišti. Vzdělávání pak probíhá podle **Individuálního vzdělávacího plánu** (dále jen **IVP**), ve kterých jsou blíže specifikovány potřeby dítěte a způsob vzdělávání, další postup v péči a přístup k jeho potřebám.

Naším záměrem je:

- Prohlubovat spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou Praha 3
- Navazovat spolupráci s dalšími a speciálními pedagogy

4.2 Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními

Plán pedagogické podpory – PLPP

PLPP pro dané dítě vypracovávají učitelky dítěte ve spolupráci s ředitelkou MŠ a odborníkem z pedagogicko-psychologické poradny. PLPP obsahuje charakteristiku žáka a popis jeho obtíží – silné a slabé stránky, aktuální zdravotní stav, pedagogickou diagnostiku.

Je zde zaznamenáno, jakých cílů chceme v rozvoji dítěte dosáhnout, jakými postupy a metodami. Dále je zde uvedena organizace výuk dítěte a její změny, co změnami chceme dosáhnout. Také je zde uvedeno, jak upravujeme hodnocení žáka a jeho pokroků. Zvažujeme, jaké pomůcky budeme používat, jak komunikovat s rodinou, jak postupovat u dítěte s jeho vztahovými problémy, s jeho postavením ve třídě tzn. jaká budou tady podpůrná opatření.

Součástí PLPP je i vyhodnocení toho, jak se nám podařilo naplnit cíle, které jsme si s dítětem stanovili a zda ho doporučujeme k dalšímu odbornému vyšetření v PPP, SPC či jinde.

IVP vypracovávají osoby zodpovědné za vzdělávání dítěte a za odbornou péči o něj, tzn. učitelky, kterým to kontroluje a povoluje ředitelka MŠ. IVP vychází z doporučení, která má dítě v PLPP : -z bodu I. *Závěry a vyšetření dítěte* (které jsou podstatné pro rozvoj a vzdělávání) a z bodu II. *Vyhodnocení PLPP* (např. individuální pracovní tempo, potíže s dodržováním pravidel).

Individuální vzdělávací plán IVP

IVP dále obsahuje priority dalšího rozvoje dítěte- např. rozvoj komunikačních dovedností, grafomotorických dovedností. Také obsahuje vzdělávací oblast, ve které bude upraven vzdělávací obsah

Dále obsahuje podpůrná opatření:

- konkrétní pedagog. postupy, např. učení hrou, prožitkem
- úpravy obsahu vzdělávání podle doporučení
- úpravu očekávaných výstupů vzdělávání
- organizaci výuky, např. zařazení do jiné třídy, zařazení výuky českého jazyka jako jazyka cizího,
- speciálně pedagogickou péči
- způsob zadávání úkolů, např. srozumitelné, stručné, adekvátní
- hodnocení dítěte
- přehled kompenzačních pomůcek, software IT vybavení, obrázkové encyklopedie, deskové hry
- podpůrná opatření, např. respektování zdravotního stavu, zohlednění postavení dítěte ve třídě
- personální zajištění, např. spolupráce s psychologem, speciálním pedagogem, osobní asistent, tlumočnick českého jazyka
- spolupráce se zákonnými zástupci – způsob komunikace, její četnost
- dohodu mezi zákonnými zástupci dítěte a učitelkou – ředitelkou mateřské školy

Naším záměrem do budoucna je

- Připravovat se na možnost, že v naší MŠ se bude vzdělávat dítě se speciálními vzdělávacími potřebami a v oblasti výchovně vzdělávací péče o děti s podpůrnými opatřeními se více vzdělávat.

4.3 podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podmínky pro vzdělávání dětí v naší mateřské škole odpovídají individuálním potřebám dětí. Děti, které mají přiznaná podpůrná opatření, mají u nás zabezpečený individuální vzdělávací proces, jejich činnosti plánujeme, určujeme individuálně jejich obsah, formy i metody.

Při realizaci podpůrných opatření spolupracujeme se zákonnými zástupci, s pedagogicko-psychologickou poradnou Praha 3, případně dalšími odborníky.

Děti, které mají přiznaná podpůrná opatření, jsou ve třídě se sníženým počtem dětí v souladu s právními předpisy. Rovněž je ve třídě asistent pedagoga, a to podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

4.4. podmínky vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí poskytujeme cílenou podporu při osvojování českého jazyka od samotného nástupu do mateřské školy. Vzdělávání těchto dětí jsou uzpůsobeny didaktické postupy.

Pokud je dětí-cizinců v předškolním věku 4 a více, zřizujeme skupinu, ve které se děti učí český jazyk jako druhý jazyk. Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání.

Nejčastěji se u nás vzdělávají děti z Vietnamu, Ukrajiny, Slovenska, Ruska, Běloruska, Číny. MŠ je často pro tyto děti prvním setkáním s ryze českým prostředím. Pochopení českého jazyka je před jejich nástupem do ZŠ velmi důležité pro jejich školní úspěšnost. Každé dítě je individuum s odlišnými předpoklady, možnostmi a dovednostmi. Je nutné tyto jednotlivosti podporovat a rozvíjet každé dítě na jejich základě. Děti s odlišným mateřským jazykem rozhodně obohacují školní prostředí o novou jazykovou i kulturní dimenzi.

Snažíme se respektovat metodická doporučení a integrovat 1 – 3 děti cizince na třídu.

Vhodné způsoby práce s dětmi cizinci:

- pracovat v menších skupinách nebo individuálně
- vhodná vizualizace např. režimu, činností, míst
- nutná komplexní péče
- správný mluvní vzor
- rozvoj slovní zásoby (pasivní i aktivní), práce s obrázky podle tematických celků – vytvářet slovníček, sešit
- podporovat mluvní apetit
- rytmizační cvičení – rytmizace dle obrázků, 1–3slabičná slova, drobné hříčky, říkadla, hra na nástroje
- zpívání – jednoduché popěvky, doplňování textu, melodizace jedno- až tříslabičných slov
- práce s knihou
- rozvoj smyslového vnímání – zraková a sluchová percepce
- rozvoj orientace v čase a prostoru – na sobě, na druhých, v prostoru
- rozvoj paměti, pozornosti a myšlení

5. Vzdělávání dětí nadaných

Naše mateřská škola vytváří ve svém vzdělávacím systému podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných. V předškolním věku dítě prochází obdobím nerovnoměrného a skokového vývoje. Pokud některé z dětí začne vykazovat známky určitého nadání, podporujeme ho a rozvíjíme dál. Mimořádné nadání vždy zjišťujeme ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou a případně dalšími odborníky na danou oblast. Posudek odborníků a PPP slouží ke stanovení podpůrných opatření při vzdělávání tohoto

nadaného dítěte. To pak dál vzděláváme podle Individuelního vzdělávacího plánu IVP a všech pravidel péče o děti s mimořádným nadáním.

Naším záměrem do budoucna je:

- Dále se vzdělávat v oblasti výchovně vzdělávací péče o děti s IVP
- Připravovat se na možnost, že naši mateřskou školu bude navštěvovat dítě s mimořádným nadáním

6. Vzdělávání dětí od 2 do 3 let

Předškolním vzděláváním naše mateřská škola zajišťuje zdravý rozvoj a prospívání každého dítěte. Učíme ho, socializujeme a společensky kultivujeme. U dětí dvouletých respektujeme silnější potřebu vazby na dospělou osobu, dvouleté dítě experimentuje a objevuje, je silně egocentrické. V prostoru a čase se neorientuje, žije přítomností. Učí se nápodobou, situací, prožitkem. A především hrou. Podmínkou naší úspěšné vzdělávací práce je citlivě zajistit organizaci jeho vzdělávání s dodržáním všech podmínek vzdělávání.

6.1. Podmínky vzdělávání dětí od 2 do 3 let

Pro děti dvouleté nemáme budovu mateřské školy upravenou tak, aby vzdělávání dvouletých dětí umožňovala a aby probíhalo v prostoru, který zajišťuje bezpečnost, přístupnost a potřebnou vybavenost. Prostory nejsou bezbariérově spojeny se zahradou školy.

V režimu dne nelze zařadit dvouletým dětem vhodné stravování, tzn. častěji a vhodnou stravou. Není ani prostor pro spánek vícekrát za den, dle individuální potřeby. Zahradní prostor na pobyt venku není opatřen prvky certifikovanými pro dvouleté dítě.

Vzdělávací činnosti dvouletých je nutné realizovat v malé skupince či individuálně. To vyžaduje, aby skupina dvouletých měla zákonem daný menší počet dětí, 2 učitelky, chůvu, provozního zaměstnance. Tyto personální možnosti nemáme.

7. Organizace vzdělávání

Mateřská škola na Balkáně je škola se čtyřmi plně vybavenými třídami:

Jednička email jednicka@msnabalkane.cz

Dvojka email dvojka@msnabalkane.cz

Trojka email trojka@msnabalkane.cz

Čtyřka email ctyrka@msnabalkane.cz

Přijímáme všechny děti na základě zájmu zákonného zástupce a doporučení pediatra, případně dalších odborníků (pedagogicko-psychologická poradna).

Termín přijímacího řízení – zápisu do MŠ – stanoví ředitel školy po dohodě se zřizovatelem a je plně v souladu s platnou legislativou. O termínech je veřejnost informována s předstihem prostřednictvím informací na budově školy, webových stránek mateřské školy, webových stránek městské části Praha 3, Radničních novin Prahy 3. Žádosti o přijetí lze podávat i mimo tento termín – dítě může být přijato k předškolnímu vzdělávání i v průběhu školního roku v případě, že není naplněna kapacita školy. Při přijímacím řízení se řídíme kritérii pro přijímání dětí do MŠ. Obvykle se stanovují před zápisem s přihlédnutím k aktuální situaci a dle platné legislativy a mohou se měnit.

Děti zařazujeme do věkově smíšených tříd přirozeně, tak, jak se uvolňují místa po dětech, které odešly do ZŠ či se odstěhovaly. Při zařazování do tříd zvažujeme věk, mateřský jazyk, stanovené diagnózy či podpůrná opatření, zohledňujeme sourozenecké či kamarádké vztahy a je-li to možné, zohledníme přání zákonných zástupců. Třídy naplňujeme nejvýše do 25 dětí a podle zákonných norem, daných při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a při vzdělávání dětí dvouletých. O vzdělávacích způsobech stále přemýšlíme, vzděláváme se a naše metody a formy práce pečlivě zvažujeme. Reagujeme na trend umožnit co nejkvalitnější předškolní vzdělávání všem dětem bez rozdílu, přitom však respektovat dětskou individualitu, používat individualizované a skupinové metody práce a stejně tak plánovat vzdělávací nabídku.

Režim dne jednotlivých tříd se řídí dokumentem *Režim dne*, který je součástí vnitřních předpisů školy. Vychází z potřeb, zájmu a možností dětí.

Všechny třídy mateřské školy Na Balkáně si tvoří třídní vzdělávací programy, které vycházejí ze školního vzdělávacího programu Ekoškolka. Všechny TVP jsou živými materiály, které reagují na aktuální podněty a potřeby dětí. Skládají se z plánů jednotlivých bloků, vytváříme

je v průběhu vzdělávání postupně, v průběhu času. Na tvorbě TVP se podílejí obě učitelky ve třídě společně. Nacházejí-li se ve třídě děti s OŠD, se speciálními potřebami či děti nadané, jsou vzdělávány podle svého IVP. Nedílnou součástí práce učitelů je provádění pedagogické diagnostiky.

Z hlediska bezpečnosti a kvality výchovně vzdělávací práce a dle možností, zajišťujeme při činnostech souběžné působení dvou učitelů. Při výletech a akcích mimo školu a nad počet 20 dětí se řídíme platnými bezpečnostními pravidly.

V průběhu roku organizujeme pro děti nejrůznější nadstandardní akce:

- ✓ divadelní představení
- ✓ drakiáda
- ✓ mikulášská nadílka
- ✓ oslavy Vánoc a Velikonoc
- ✓ školní jarmark
- ✓ vlastivědné vycházky do okolí školy
- ✓ návštěvy knihovny Vozovna
- ✓ návštěvy programů KC Vozovna
- ✓ programy ekologických center
- ✓ v rámci ekologické výchovy sušení chleba pro ovce a koně a sběr baterek, třídění odpadu,
- ✓ společné výtvarné dílny s rodiči (záchrana ježků, letové ukázky dravců a sov, minizoo,
- ✓ canisterapie, pes-šelma nebo přítel, atd.)
- ✓ karneval
- ✓ pálení čarodějnic na školní zahradě
- ✓ masáže dětí dětmi – prevence šikany a dalších soc. patologických jevů
- ✓ fotografování dětí ateliérovým fotografem
- ✓ čtení před spaním- maminky, babičky
- ✓ vyšetření klinickým foniatrem a logopedem
- ✓ vyhledávání talentů odborníky ze Základní umělecké školy zpěv, hudba, tanec)
- ✓ exkurze do Střední odborné školy na Jarově- Řemeslo žije
- ✓ zahradní slavnost u příležitosti stužkování dětí odcházejících do základní školy
- ✓ na jaře i na podzim uskutečňujeme **výlety s ekologickým zaměřením na poznávání přírody a činnosti lidí v přírodě.**

Nadstandardní službou, kterou nabízíme mimo ŠVP je výuka angličtiny jazykovou školou. Je uskutečňována tak, aby nebyla realizována na úkor rozsahu a kvality ŠVP.

Nedílnou součástí vzdělávacího programu je péče o děti s odkladem školní docházky:

Děti s odkladem školní docházky jsou vzdělávány s přihlédnutím k jejich specifickým potřebám. Odklad bývá udělen kvůli psychické, fyzické, emoční či sociální nezralosti, ze zdravotních důvodů a pro vadu řeči. Podle toho, z jakého důvodu byl dítěti odklad školní docházky udělen, je mu věnována zvýšená individuální péče.

Pro děti s vadami řeči můžeme doporučit logopedickou péči klinického logopeda.

Naše škola zařazuje do školního vzdělávacího plánu řadu dílčích projektů a činností:

V rámci zvyšování tělesné zdatnosti dětí organizujeme plavecký výcvik ve smluvním sportovním zařízení.

8. Charakteristika vzdělávacího programu

8.1 Zaměření školy

Děti, které k nám docházejí, žijí ve velkoměstě zcela městským způsobem života. Proto cítíme potřebu zabývat se tvorbou životního prostředí a péčí o něj, probouzet v dětech vztah a úctu k přírodě. Smyslem života nesmí být pro nastupující generace neustálé stoupání osobní konzumní úrovně. Není možné, abychom se všichni zcela vrátili do přírody, ale hledáme s dětmi uspokojení a štěstí v blízkém soužití s ní. Chceme chápat zákonitosti přírody a neusilovat o to je měnit. To vede spíše k ekologickým katastrofám. Ekovýchova by se měla stát součástí celého vzdělávacího systému, je vhodné začít právě v MŠ, v nejujtější věku. Potřebu aktivně se zabývat tvorbou životního prostředí a péčí o něj cítíme jako přirozenou součást celé naší práce s dětmi.

Ctíme i potřebu otevírat dětem svět jiných kultur i jiných jazyků. Upevňovat v nich poznání, že jsme součástí Evropy i celé planety.

Mateřská škola je tu pro děti, a proto je její program maximálně přizpůsobujeme nárokům dětí. Nikdo není k ničemu násilím nucen, přihlížíme k individuálním možnostem a schopnostem každého dítěte, dbáme, aby byly maximálně zohledňovány a uspokojovány jejich potřeby. Z hlediska bezpečnosti a kvality výchovně-vzdělávací práce a dle možností zabezpečujeme obvykle souběžné působení dvou učitelů.

Na základě pedagogických zkušeností a analýzy předchozího období odstraňujeme z výchovné práce dril a dáváme dítěti určitou volnost. Podporujeme jeho individualitu. Avšak

jsme přesvědčeni, že určitý režim dává dítěti jistoty. Podporujeme radostnou stránku osobnosti dítěte, snažíme se o jeho přirozené začlenění do kolektivu. Vedeme rodiče k tomu, aby se zajímali o dění v MŠ, aby se podíleli na řešení výchovných problémů. Vzdělávání je uskutečňováno ve všech situacích a činnostech, které se v průběhu dne vyskytnou, a to vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Specifickou formu představuje didakticky zacílená činnost, ve které učitel s dítětem naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení. Toto učení zakládáme na aktivní účasti dítěte, je založené na smyslovém vnímání, prožitkovém i interaktivním učení, zpravidla ve skupinách, či individuálně.

Při práci vycházíme z trendů současné vývojové psychologie a současně z myšlenky, že by se pobyt dítěte v MŠ měl co nejvíce přiblížit prostředí širší rodiny. Ta je pro děti celého předškolního věku nejpřirozenějším prostředím, ve kterém se utváří dětská osobnost.

Preferujeme dobré vztahy mezi dětmi, jako prevenci šikany, a proto klademe důraz na činnosti, ve kterých spolu děti spolupracují, společně tvoří a prožívají, pomáhají si. Děti si postupně uvědomují, že každý člen ve skupině má své místo, každý může skupinu vést, ale každý se musí umět pravidlům skupiny i podřídit. Důsledným řešením konfliktů se u dětí začíná postupně rozvíjet schopnost empatie a soucítění s druhým.

Společně s rodiči komunikujeme o rizicích výchovy jejich dětí, společně řešíme problémy, jsme partnery. Mateřská škola by neměla plnit funkci sociálního zařízení, ale především v předškolácích probouzet zájem, aby se sami chtěli něco dozvědět. Snažíme se rodiče i prarodiče vtáhnout do dění naší školy. Pak se nemůže stát, aby děti nabyly dojmu, že sem byly tátou a mámou „odloženy.“

Profesor Zdeněk Matějček řekl, že mateřská škola by měla dítě připravovat pro život, ne jen pro školu. Mějme toto na paměti, snažme se děti mezi sebou co nejméně porovnávat a hledejme na nich to, v čem jsou výjimečné a co je zajímavé, baví a podporujeme to. I učit se dá s humorem a zábavně, tedy pro děti přitažlivě. Pokud budou věci dělat s chutí a se zájmem, budou jejich výkony vyšší a kvalitnější a udělají radost i nám.

8.2 Dlouhodobé cíle našeho výchovně vzdělávacího programu vycházejí z cílů předškolního vzdělávání:

Cíl I. rozvoj dítěte a jeho osobnosti, jeho učení a poznání

Cíl II. Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost

Cíl III. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Aby děti získaly dobrý vztah ke všemu živému i neživému, i k sobě.

Aby se učily samostatně i v týmu myslet a získávaly základní informace o životním prostředí.

Aby v sobě vybudovaly základy sebevědomí a jistoty, to jim umožní být samy sebou.

Aby se přizpůsobily životu ve společnosti ostatních dětí i dospělých.

Aby rozvíjely své pohybové schopnosti a dovednosti, aby zvyšovaly svou fyzickou zdatnost.

Všechno naše výchovně vzdělávací působení je přizpůsobeno vývojovým, sociálním a emocionálním potřebám dětí dané věkové skupiny. A současně vše, co děláme, zaměřujeme k výchově k ekologii. Vedeme děti k péči o čisté a zdravé životní prostředí a ke zdravému životnímu stylu. Z tohoto snažení vyplývá i název našeho školního vzdělávacího programu- Ekoškolka.

8.3 Metody a formy vzdělávání

Předškolní vzdělávání maximálně přizpůsobujeme vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí a dbáme na to, aby tato vývojová specifika byla při vzdělávání dětí v plné míře respektována. Nabízíme vhodné vzdělávací prostředí, pro dítě vstřícné, podnětné, zajímavé a obsahově bohaté. Děti se u nás cítí bezpečně a radostně.

Rozdíly mezi dětmi (osobnostní i ve výkonech) pokládáme za přirozené a o jejich vyrovnávání neusilujeme. To není naším úkolem. Naším úkolem je vyrovnat vzdělávací šance dětí. A to je to, co dětem poskytujeme.

8.4 Zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Průběh vzdělávání a metody a formy práce s dětmi od dvou do tří let a vzdělávání dětí se specifickými potřebami je zajištěn tím, že učitelky jsou odborné pracovnice s potřebnou kvalifikací a umí zajistit a aplikovat takovou didaktiku, kterou tyto děti potřebují. Podrobnější popis pravidel pro tvorbu realizaci vzdělávání dětí se speciálními potřebami je v kapitole 4. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

Záměrem naší edukace je dovést děti na konci jejich předškolního období k tomu, aby v rozsahu svých osobních předpokladů získaly věku přiměřenou fyzickou, psychickou a sociální samostatnost a základy kompetencí důležitých pro vstup do základní školy a jejich další život.

9. Vzdělávací obsah našeho ŠVP

Základem ŠVP v naší mateřské škole jsou ucelené části - **integrované bloky**, v rámci kterých vytváříme vzdělávací nabídku. Při integrovaném vzdělávání v rámci bloku propojujeme metody prožitkového, kooperativního a tématického učení.

Integrované bloky vycházejí ze čtyř částí roku: jaro, léto podzim, zima. Mají podobu tématického celku a propojují vzdělávací obsahy z různých vzdělávacích oblastí.

„Učivo“ (vzdělávací nabídka) je v bloku vyjádřeno v podobě činností (praktických i intelektových). Očekávané výstupy mají stejně jako „učivo“ činnostní povahu. Učitelé pracují s vědomím, že **čím lépe propojí všechny oblasti vzdělávání (Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět) a podmínky za kterých probíhá, tím bude vzdělávání účinnější a hodnotnější.**

4 INTEGROVANÉ BLOKY našeho vzdělávacího programu:

1. Barevný podzim

2. Kouzelná zima

3. Sluníčkové jaro

4. Voňavé léto

V jednotlivých třídách jsou vytvářeny třídní vzdělávací programy, ve kterých jsou tyto 4 integrované bloky dále rozpracovány a doplněny o konkrétní vzdělávací nabídku, která má činnostní povahu a je prostředkem k dosažení výstupů. Nejsou pevně dána týdenní témata, jelikož TVP je živý proces, který reaguje na aktuální situaci, individuální zájmy a potřeby dětí (jednotlivců i celé skupiny). Snahou je maximálně možný rozvoj všech dětí. Není povinností učitele veškerou plánovanou vzdělávací nabídku realizovat.

Realizace je přizpůsobena schopnostem a dovednostem věku dětí v jednotlivých třídách a zároveň plánované činnosti na sebe vzestupně navazují složitostí plněných úkolů.

Všechny děti v rámci vzdělávacího procesu vytvářejí svá portfolia. Jejichž součástí je **didaktická diagnostika**, která je zaměřena na sledování úrovně vzdělání a rozvoje. Sleduje konkrétní vědomosti, dovednosti, návyky, postoje, zájmy, nadání, způsoby chování apod. Hodnotí také úroveň myšlení nejen obecně, ale i oborově (např. technické myšlení, kreativitu aj.), schopnost pamatování, úroveň vnímání, pozornosti, estetické schopnosti apod. Dětem s podpůrnými opatřeními je poskytována individuální péče stanovená v PLPP či IVP. Tím jsou v jednotlivých třídách naplňovány společné vzdělávací cíle.

Den v mateřské škole je naplněn zajímavými činnostmi, které uspokojí dětskou aktivitu a jsou zdrojem nových poznatků a citových prožitků.

Všechny činnosti v průběhu dne – od scházení do rozcházení dětí, vedou k hlubšímu poznání individuality dítěte, k pochopení jeho potřeb a pro jeho harmonický rozvoj po stránce fyzické i psychické.

Vzdělávací oblasti

1. Dítě a jeho tělo: Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním návykům a postojům.

2. Dítě a jeho psychika- jazyk a řeč

Dítě a jeho psychika – poznávání

Dítě a jeho psychika - city a vůle

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

3. Dítě a ten druhý: Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v interpersonální oblasti je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

4. Dítě a společnost: Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v oblasti sociálně-kulturní je uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

5. Dítě a svět: Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu – a vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

1. Barevný podzim

Smyslem podzimního bloku je usnadnit dítěti adaptaci ve školce na začátku školního roku. Učitelka vychází z toho, co toto období pro dítě znamená, co bude dítě potřebovat, co by se mělo naučit. Dítě potřebuje ubezpečit, že MŠ je pro ně místem bezpečným, kde mu nebude nikdo ubližovat, potřebuje prostor k reakci na probíhající změnu a čas, aby se s ní mohlo vyrovnat. Potřebuje také podmínky k tomu, aby bylo spokojené a v pohodě. Ale

potřebuje také přemýšlet, rozhodovat se, komunikovat a upevňovat si své sebevědomí. Vytváříme pro ně bezpečné, útulné a současně inspirativní prostředí. Poznáváme s dětmi nejbližší okolí, prostředí školy, třídy, rodiny. Je to období vytváření citových pout a vzájemných vztahů mezi dětmi i dospělými. Období rozvíjení sociálního citění dětí, posilování vlastní identity. Podporování zdravého sebevědomí a psychické pohody dětí. Vytváření pravidel chování tak, aby si je děti osvojily a respektovaly je. Utváření vztahu k životnímu prostředí v okolí školy i domova.

Základní hodnoty, které v této době dětem nabízíme, jsou svoboda a vzájemné respektování, ale i jasný řád a pravidla v oblasti lidských vztahů pravidla chování ve společnosti. Zaměřujeme se na rozvoj společenských návyků, začlenění do kolektivu, na rozvoj pocitu sounáležitosti a spolupráce. Současně utváříme soubor žádoucích pravidel a forem chování. Pravidla potřebná k dobrému soužití a spolupráci ve třídě nás budou provázet celou školní docházkou.

Současně podzim nabízí celou řadu námětů k seznámení s přírodou, s postoji k životnímu prostředí, k nahlédnutí do života zvířat a ptáků v podzimní přírodě, dozvědět se něco o péči o ně. Na podzim se sklízí ovoce a zelenina - to nabízí téma o zdravém jídle, o péči o zdraví. Ve výtvarných činnostech lze dobře využít plodů přírody, listů, stromů. Osvojit si základní znalosti o přírodě na podzim, o činnostech člověka na podzim. To vše se zaměřením na

ekologii a zdravý způsob života. 28. září je Den české státnosti. Toto téma využíváme k seznámení dětí se zemí, ve které žijí, s českou historií i k prvnímu utváření hrdosti na naši vlast.

Cíle barevného podzimu

1. osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
-vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
2. - rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
-vytváření základů pro práci s informacemi
-poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, -získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
-získání relativní citové samostatnosti
3. - seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
-osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
4. - poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
5. - rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
-seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Činnosti barevného podzimu (vzdělávací nabídka)

1. - manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním: *polytechnické stavebnice, puzzle, Kapla, podzimní práce na školní zahradě, hra na Orffovy nástroje, manipulace s přírodním materiálem (kaštiny, žaludy, listy), pravidla stolování.*

-lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.): cvičení s náradím (žíněnka, švédská bedna), míči, lokomoční hry, výlety po okolí MŠ, použití okolního prostředí jako velké tělocvičny, nápodoba pohybu různých druhů zvířat, nápodoba sportovců, prostorová orientace-pohyb po budově a zahradě, pohybové hry s podzimní tematikou, zdravotní cviky – jóga.

-jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.: sebeobsluha a hygiena (správný postup při mytí rukou atd.), kreslení, stříhání, malování, hry na upevňování správných návyků při společném úklidu třídy, společné vytváření pravidel ve třídě, seznámení se činnostmi realizovanými v konkrétním daném prostoru (jídelna, šatna, koupelna..) a postupné prohlubování těchto činností.

2. - prohlížení a „čtení“ knížek: práce s knihou, rozvoj slovní zásoby, známá x neznámá slova, významy slov, podobná slova, knížky s tematikou, která prohlubuje dobré vztahy a přátelství, hledání určitého prvku v knize, pravidla jak správně a ohleduplně s knihou zacházet.

-poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů: dramatizace pohádek, rozhovory, výměny rolí, návštěva a soustředěné sledování divadelních představení s podzimní tematikou, utváření si kulturního povědomí při zapojení smyslů (sluch, zrak, pohyb).

-motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností: pokusy a objevy, sběr přírodnin na školní zahradě a jejich následné využití k výtvarným aktivitám, modelování, poznávání geometrických tvarů a jejich vlastností.

-spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty: hry s přírodninami (kaštiny, žaludy), pozorování změn v podzimní přírodě a jejich výtvarné ztvárnění, práce se stavebnicí, koloběh vody-pokusy v přírodě i ve třídě.

-hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině: podzimní práce na školní zahradě, manipulace s předměty-pojmy nad, pod, před, za, vedle. Pracovní listy na procvičení prostorové orientace, pohybové činnosti s pomůckami, pohybové hry vhodné k seznámení a kooperaci (Na bublinu), pracovní listy na procvičení prostorové orientace.

-hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové): analýza a syntéza-puzzle, kubusy, rébusy, hra na stíny, doplňovačky, nácvik a přednes básniček a písniček s podzimní tematikou, časová posloupnost různých činností.

-činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.: časové úseky – rok, měsíce, týden, den, hodina, vše v různých souvislostech, ranní diskuse: „Co nás dnes čeká“, časová posloupnost, každodenní rituály,

-spontánní hra: volné hry dle vlastního výběru dětí a situace, skládání puzzle, hry podle vlastní fantazie/nápadu.

-činnosti nejrozličnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, -vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení: námětové hry-kuchyňka, pokojíček, ranní diskuse v komunikačním kruhu, prosazení vlastního názoru v komunitním kruhu, umění zpětné vazby.

-sledování pohádek a při.běhů obohacujících citový život dítěte: dramatizace pohádky, dobro x zlo, opaky slov, poslech čtené pohádky před odpočíváním, dramatizace pohádky-ponaučení.

-cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti): sociální hry (Na ...), relaxace, při které děti uvolní nepříjemné pocity z různých životních situací, diskuse o tom, co se nám líbí a co ne, utváření povědomí o dobru a zlu, (příklad: pohlazení x facka), práce s „asertivitou.“

-činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních: řekni „Jak vypadáš, co máš rád, jaké máš hračky, co se ti líbí“, pozorování, rozdíly, kresba postavy, činnosti vedoucí k uvědomování si vlastního těla i svého „Já“, svých kladů a záporů, všímání si „jinakosti“ na ostatních lidech a její vysvětlení a přijmutí.

3. - činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě: rozhovory, modelové situace, hry na upevňování pravidel spolupráce a soužití ve třídě, vytváření povědomí o úctě a vzájemném respektu.

-hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.: kamarádi, máme se rádi, dětské příběhy na téma spolupráce a ohleduplnosti mezi dětmi, situační hry, schopnost „správně“ samostatně řešit vzniklý problém.

-aktivity podporující sblížení dětí: půjčování hraček, spolupráce při hře, kooperativní hry, nalézání společných zájmů a témat.

4. - aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy: seznamování se s vrstevníky, s prostorami školy, poznávání svých i ostatních značek na pytlí a povlečení, pohybové hry na seznámení, kolektivní hry s míčem (Vyvolávaná – hod a jméno dítěte), nácvik říkadla s pohybem k navození příjemné atmosféry ve třídě, procházení školkou a seznamování s třídou, budovou i okolím.

-hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává: dramatizace různých rolí, hra „Na rodinu“, „Na školu“, „Na nakupování“, „Na výlet“, „U lékaře“, práce s maskou a její rolí.

-spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě: co se nám líbí, nelíbí, naše pravidla chování ve třídě (pravidlo kapičkové, pusinkové..), kresba (výtvárné ztvárnění) pravidel třídy.

5. práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií: práce s knihou s podzimními tématy → popis činnosti (sklizeň plodin, česání jablek...), popis obrázku, popsání zkušenosti, využití You tube a dalších médií pro práci s podzimními tématy, práce s didaktickými obrázky s podzimními tématy) podzimní práce, druhy ovoce a zeleniny..).

-sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé: pozorování okolí, vycházky cílené k akci (výročí, významné datum), návštěvy knihovny, návštěva školy, vysvětlení a připomenutí významných dní: Den české státnosti 28.9 - sv. Václav, Den vzniku samostatného československého státu 28.10. Památka zesnulých 2. 11., Den boje za svobodu a demokracii 17.11.

2. Kouzelná zima

V tomto bloku se zaměřujeme na příchod zimy a lidové tradice, které jsou s ní spojeny. Cílem je využít čas, kdy během Vánoc můžeme více rozvíjet citové vztahy k druhým lidem, posilovat prosociální chování, rozvíjet schopnosti důležité pro navazování vztahů k lidem.

Čas vánoc přináší vánoční zvyky, tradice a zimní slavnosti a také

důraz na estetiku prostředí a společenské chování. Prof. Zdeněk Matějček napsal, že Vánoce jsou dobou, kterou bychom výchovně rozhodně neměli promarnit. Přestože se každoročně opakují, jsou něčím vzácným a zvláštním. Je to i doba mimořádných výchovných příležitostí. Vánoční dárky nejsou jen věci, které mají hodnotu peněz. Jsou to poselství, která říkají „mám tě rád“. Vánoce jsou příležitost dát dětem jistotu, že máme rádi nejen je, ale že se máme rádi navzájem i my dospělí kolem dokola – maminka s tatínkem, babička a dědeček přátelé a všichni, kteří jsou rodině blízcí. To je výchovně to podstatné a takový dárek citové jistoty v rodinném společenství se nikdy neztratí, nezkaží, nezestárne a nezapomene.

V budování vztahu k přírodě a její ochraně nesmíme zapomenout na zvířata a ptáčky, kteří přežívají zimu s obtížemi a potřebují pomoc člověka. Děti si osvojí poznatky o zimní přírodě. Obsah naplníme i seznámením se zimním oblečením, činnostech člověka v zimě, o zimních sportech a radovánkách na sněhu. K zimní pohodě přispívají i pohádky a zimní zábavy jako je karneval. Hlavním cílem je rozvoj schopností vytvářet a rozvíjet citové vazby, zakoušet radost a uspokojení z toho, že mohou někoho obdarovat, že se naučí, jak překonávat své osobní sobectví a dělat radost druhým jen tak, bez zásluhy a proto, že se máme rádi.

Cíle kouzelné zimy

1. - rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
-osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě

- 2.-osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)**
 -rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
 -osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
 -rozvoj schopnosti sebeovládání
 -rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- 3. - posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)**
 -rozvoj kooperativních dovedností
- 4. - rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané**
 -rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- 5. - pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit**
 -vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Činnosti kouzelné zimy

- 1.-zdravotně zaměřené činnosti (vyrovňovací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení):** *nácvik nádechu a výdechu, sledování dechu (v lehu na zádech, se zavřenýma očima..) uvolnění celého těla, střídání různých poloh a pohybů těla na místě, rovnovážná cvičení (oči fixují bod na protilehlé stěně a uvolněně dýcháme), rovnováha na jedné noze, střídání zpevnění a uvolnění, cvičení s pomůckami, jóga, hry pro zklidnění a relaxaci organismu, cvičení pro rychlé uvolnění nebo přebytek energie(výskoky snožmo, třepání rukama nohama), „hadrový panáček“, cvičení na overbalech, „Lali cvičí jógu-zaměření na správné držení těla.*
 -příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků: *pravidla bezpečného chování při cvičení a sportování – čekat na pokyn, poslouchat povely, dodržovat organizační pokyny při cvičení, poučení a nácvik správného provádění cviku. Seznámení a nácvik správného oblékání v zimním období-při pobytu venku, zdravé stravování, pojmy zdraví X nemoc, zimní sporty a jejich zdravotní význam, poučení o správném oblékání v zimním období.*
 -konstruktivní a grafické činnosti: *stavění různých tematických objektů ze stavebnice – téma zima, sníh, led – např. stavění z kostek cukru.*
- 2. - vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo:** *vyprávění vlastních zážitků a zkušeností, vyprávění na základě citového prožitku, cvičení paměti, vyprávění známých pohádek a příběhů se zimní tematikou-práce s textem, prohlížení obrázků, reflexe příběhu.*
 -přednes, recitace, dramatizace, zpěv: *aktivity podporující hlasové vnímání, nácvik a přednes básniček se zimní a vánoční tematikou, říkanky, přísloví, dramatizace pohádek a příběhů se zimní či vánoční tematikou, písničky, koledy, hrajeme divadlo.*
 -společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie,

sdělování slyšeného druhým apod.): učit se toleranci, respektu a naslouchání druhého, v komunitním kruhu sdělování nových poznatků a informací k danému tématu.

-činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce): poznávání písmen a číslic se zapojením smyslů, vysvětlování, co znamenají jednotlivé obrázky, symboly, piktogramy.., ztvárnění číslic a dalších symbolů výtvarnými technikami.

-činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci: dřevěné skládací hry s různými symboly, trénink matematických operací-nad, pod, vedle, za, apod., porovnávání počtu kostek (více, méně), porovnávání počtu předmětů v různých seskupeních, rozlišování tvarů a barev, rozpoznávání základních geometrických tvarů s využitím smyslů, rozlišení pravé a levé strany, práce s čísly-sčítání, odčítání, vytváření číselné řady, určování počtu, zápis a znázornění čísel, využití číselných karet, dřevěné skládací hry s různými symboly, práce s číslicemi, budování představ o velikosti čísel, význam a charakteristika piktogramů. Výborná je pomůcka Logico piccolo – sešit Začínáme počítat. Počítání běžných věcí v okolí (kolik dětí stojí v řadě, kolik dětí spí, kolik je dívek a kolik chlapců...).

-konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.): třídění podle velikosti tvarů, barvy, materiálu, stejných znaků, skládání obrázků, grafomotorické listy, stavby z geometrických tvarů, práce s počítadly, práce s didaktickými pomůckami zaměřenými na předmatematické představy.

-hry nejrozumnějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity):dramatizace-divadelní představení se zaměřením na zimní období (ledové království, zimní královna..), pantomimické ztvárnění různých činností, postav, předmětů, stavba objektů ze stavebnic – dle vlastní fantazie, práce s písní – poslech hudby a vyjádření pocitů a nálady, abstraktní výtvarná tvorba na základě citového prožitku (např. zimní nálada..), poslech hudby (Antonio Vivaldi – zima..).

-hry na téma rodiny, přátelství apod.: hry – poznávání členů rodiny, příbuzných, jejich pojmenování, práce se vztahy v rodině, vnímání určitého řádu v rodině, hrou směřovat děti k nápodobě ženského či mužského vzoru, posilovat témata soudržnost, láska a ochrana v rodině, příchod sourozence do rodiny, jedináčkovství, hry na rozvoj prosociálního citění (umožní dítěti začlenění do různých lidských skupin), čtení příběhů podporujících dětská přátelství.

-příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání: hry zaměřené na koncentraci, nácvik koncentrace při činnostech různého druhu (výtvarné, pohybové ..), kontrola svého chování (fyzické násilí, agresivita), hry podporující orientaci ve vlastních emocích-rozpoznat je, a učit se je ovládat, činnosti vyžadující dlouhodobé úsilí (VV projekty, rozsáhlé konstrukce ze stavebnic apod.).

-dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.): např. někdo se zlobí, tak zvyšuje hlas, mračí se, gestikuluje, odejde apod., hodné zvířátko se mazlí, vydává jemné zvuky, je spokojené, neohrožuje ostatní apod., dramatizace jednotlivých postav z různých knih, příběhů, pohádek, rozpoznávání nesprávného chování a návrh správného chování a vysvětlení. (Nezbytné je zvolit vhodné téma, které děti zajímá).

3. - aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.): hry rozvíjející prosociální citění – družnost,

solidaritě, obětavost, toleranci, soucit a soustrast, činnosti a hry zprostředkující informace o životních rolích člověka, dramatizace umožňující stylizaci do role, poznávání vlastností člověka a jeho způsobů chování, udržování vztahů s lidmi, jak vzniká vztek, jak přátelství, uvědomování si významu dětského partnera pro hry. Matějček uvádí, že v kontaktu s vrstevníky „se rozvíjí schopnost sdílení pozitivních emocí s ostatními, čímž jsou položeny základy pozdějších přátelství“.

-společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému: komunitní kruh s tématy zimních a vánočních zážitků a akcí – sdílení nálady, naslouchání druhým, sdílení společné radosti (tzv. „souradosti“), sdílení zážitků, emocí, zkušeností (při hře, při společné akci, v kruhu).

-společenské hry, společné aktivity nejružnějšího zaměření: kooperativní pohybové hry se zimní tematikou (Na mrazíka, Na meluzínu ..), hry k učení kooperace k dosažení společného cíle, společné realizace různých projektů v delším časovém rozsahu (Vánoční jarmark, dobročinné akce jako zakoupení a darování krmení pro záchranou stanici..).

-sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy: např. kniha s náměty na tvořivé a dramatické činnosti Ende, bende, tak i tak, budeme si spolu hrát (Švejdrová, Raabe). Klade důraz na rozvoj prosociálních schopností dětí v průběhu adaptačního období, ale nejen v něm. V publikaci naleznete nepřeborné množství zábavných her a rozvíjejících činností, při nichž je ve velké míře využíváno metod dramatické výchovy. Hraní různých rolí, učení, ke kooperaci, soudržnosti, umět se prosadit, podřídit se ve skupině, umět vyjádřit svůj názor, obohatit hry o své nápady, rozvíjet empatii, toleranci, respekt a slušné chování.

4. - receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének): čtení vánočních a zimních příběhů-vnímání mluvené i psané podoby písma, manipulace s knihou i písmeny, poslech vánoční hudby, zpěv koled a písniček se zimní tematikou - doprovodná hra na Orffovy nástroje, vyťukávání rytmu, prozpěvování během dne a broukání, vánoční básničky a říkadla a jejich nácvik.

-setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě: návštěvy společenských akcí, knihovny, poslech koncertu, návštěva jiných škol, návštěvy výstav dětských ilustrací (zimní obrázky Josefa Lady), obrazů, knih, shlédnutí dramatizace vánočního příběhu, hrát hry motivované pohádkou, děti motivovat k výtvarné činnosti inspirované koledami a lidovými říkadly, poznávání řemesel, Toulcův dvůr.

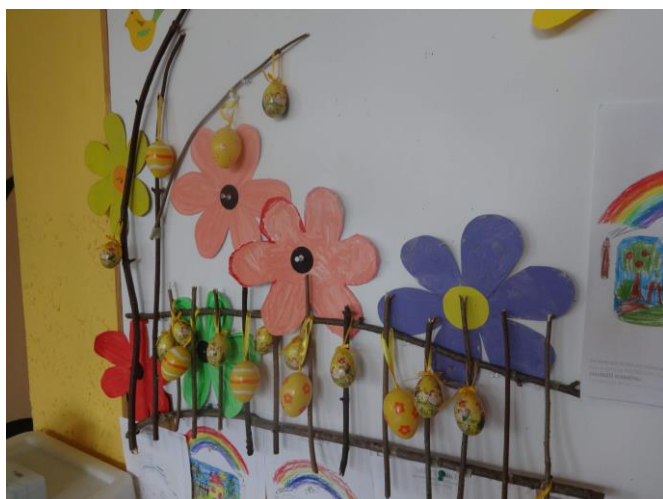
-přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.) např. kniha Činnosti ke svátkům a tradicím (Raabe), společné vytváření projektů vztahujících se k zimě (hraní divadla doprovázející vánoční příběh, vytvoření stromu vánočních přání, průvod masek při masopustu), společné výtvarné projekty při adventní výzdobě školy, sportovní klání mezi dětmi různých MŠ, Karneval v MŠ.

5. -přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období): seznamování s pestrostí a proměnlivostí přírody, koloběh vody, úvahy do jaké míry může/nemůže člověk zasahovat do přírody, pokusy v zimní přírodě (skupenství vody, led, sníh, tání, co dělá mráz, stromy v zimě, vánice, zimní slunce, ..), sušené ovoce a byliny- vjemové vlastnosti, zkoumání vlastností sušených přírodnin a jejich

využití na Vánoční dílně, vycházky po okolí MŠ (pozorování přírody v zimě), sledování ptačích stop, změny v přírodě v zimě, vznik ledu, zasněžená příroda.

-poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím: naučné besedy s chovateli psů a jiných zvířat – správné a bezpečné chování k nim, jak se chovat k neznámým zvířatům, poznávání jedovatých rostlin a jejich nebezpečných účinků (jmelí, tis, ocún, jedovaté houby,..). Jak reagovat na mimořádné události – oheň, sněhová lavina, povodeň. Jak se chránit před nebezpečím od zlých lidí, umět požádat o pomoc. Které nástroje a předměty běžné denní potřeby mohou způsobit úraz, bolest, jak se chránit (nebrat do rukou ostrý nůž, sirky, nespálit se o kamna..). Upozornit na nebezpečí chemikálií a čistících prostředků používaných doma i v MŠ, co dělat v případě nalezení léků, využívat rozhovory, dramatizace situací, dětské příběhy a filmy, obrazový materiál, prožitkové učení.

3. Sluníčkové jaro

Období přicházejícího jara vyvolává pocit síly, zdraví a veselí. Chuť se podělit o pocit radosti z prodlužujících se dní plných sluníčka. To využíváme k osvojení si poznatků o budící se a rašící přírodě, o činnostech člověka, které jsou svázány s jarní přírodou, její ochranou. Velké téma jsou svátky jara – **Velikonoce**. Prostřednictvím estetických prožitků vytváříme sváteční náladu pro přípravu na svátky jara. S dětmi

objevujeme krásy probouzející se přírody z dlouhého zimního spánku. Objevujeme pestrobarevnost jara, zvyky a obyčeje.

Na loukách vykvétají první květy (pěstitelské činnosti) a začínají bzučet včely. Všimáme si i dalších zástupců hmyzí říše. Přilétají ptáci z teplých krajín, všem zvířatům se rodí jejich mláďata (chovatelské činnosti). Cílem je učít dítě dívat se kolem sebe, vnímat okolí, přispívat k poznání světa i místa každého v něm, vytvářet povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, rozvíjet dále samostatnost a sebevědomí dětí.

Den země 22. dubna nám připomíná, že na planetě nejsme sami, že životní prostředí potřebuje péči, že se všichni musíme přičinit, aby planeta zůstala zelená. Jak? Šetřit papírem, třídit odpad, vysazovat zeleň, uvědomit si naši závislost na přírodních zdrojích, umět se postavit proti ničitelům přírody. Osvojit si elementární znalosti o zeměkouli a vesmíru. Druhou květnovou neděli mají **svátek maminky** - to si připomínáme výrobou dárku pro ně, posilujeme v dětech povědomí o důležitosti rodiny a prohlubujeme posilování prosociálních vztahů v rodině.

Květnových oslav 1.5. Svátek práce a 8.5. Den vítězství a osvobození využíváme k vytváření **povědomí o republice a jejím symbolu** vlajce, o hlavním městě Praze, o vztahu Čechů k vlasti.

Cíle sluníčkového jara

1. - rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

-osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

2. - rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

-posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

-rozvoj poznatků, schopností a

dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

3. - vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

4. - vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

-seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

5. - rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

-vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí.

Činnosti sluníčkového jara

1. - příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí: *vést děti ke schopnosti vnímat své tělo a jeho obratnost, dovedně zacházet s pohybovými možnostmi tak, abych byl na své tělo opatrný, prohlubovat správnou koordinaci pohybů, obratnost a orientaci v prostoru při honičkách(jednoduchá honička, ve dvojicích, „Štronzo“ honička, čertovská, vyřazovací..) bezpečná manipulace se cvičebními pomůckami, náradím např. předávaná míče, „bruslení“, hry s padákem, cvičení na balančních míčích, překážková dráha ve třídě), rozvíjení ovládnutí těla a kultivaci pohybu gymnastikou – cvičení na lavičce, kotouly, kolíbka, válení sudů,...), dovedně zacházet s hračkami, dodržovat pravidla bezpečného chování ve skupině i k sobě, při vycházkách v okolí MŠ vnímat pravidla dopravní bezpečnosti, vycházka na hřiště TJ Spoje – pravidla chování na hřišti, cvičení na školní zahradě – pravidla, bezpečnost, volit témata nemoc X zdraví, prevence nemoci, odbourávat nezdravé návyky.*

-hudební a hudebně pohybové hry a činnosti: taneční a pohybové hry, chůze v rytmu říkanky, taneční chůze ve vázaném tvaru, vyjadřování hudby pohybem.

2. -komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv: využití komunitního kruhu k ranní diskusi „co jsme zažili o víkendu“, vyprávění příběhu z výletu, návštěvy u babičky, co jsme zažili o dovolené, samostatné uvažování nad událostmi kolem nás, samostatné vyřízení vzkazu paní učitelce, paní kuchařce, samostatný pohyb po budově s kontrolou učitelky, hra „Na poštáka“, práce s obrázky a časopisem .

-samostatný slovní projev na určité téma: samostatné verbální uvažování nad tématem počasí, jaro, svátek maminek, práce s knihou, přednes, vyprávění příběhu, dokončení příběhu, hra s mikrofonem .

-artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti: hádanky, společenské hry, pexeso, Orffovy nástroje.

-grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen: kresba symbolů nebo písmen prstem nebo klacíkem do písku, kresba tuší, pastelem, stříhání, lepení, obtahování podle předlohy (velikonoční vajíčka) .

-záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí: třídění různých předmětů nebo hraček, Kimova hra, společné vaření a ochutnávání.

-námětové hry a činnosti: námětové hry s jarními tématy „Na zahradníky“ (společné sázení, práce se zemí, semínky, sazenicemi), „Na vaření“ (z jarní zeleniny..).

-činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu: divadelní představení (třeba čarodějnické ☺), diskuse o prožitcích, tanec podle hudby, vzájemná ukázka obrázků s jarní tematikou, které děti namalovaly a jejich hodnocení, hádanky.

-cvičení organizačních dovedností: vycházka po okolí MŠ - nácvik organizované chůze (ve dvojicích, v zástupu), vyřizování vzkazů do jiné třídy, zvládání jednoduchých pracovních úkolů (odnést misku do jídelny..), nejrůznější pomoc paní učitelce (odat, přidržet, donést..), pomoc mladším kamarádům.

-estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další): dramatizace pohádky, básničky, písničky (s tématem jara), poslech vážné hudby a její prožitek (Smetana „Vltava“, Vivaldi „Čtyři roční období – jaro“).

-činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné: pracovní (pracovní listy s náměty jara), výtvarné činnosti (postava maminky, dům s okny a květinami, sněženka, motýl a další jarní náměty), pohybové činnosti na zahradě – různé druhy běhu.

3. - četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením: četba známých i neznámých pohádek se zaměřením na šťastný konec či příběh s poučením, bajky, kladná a záporná postava, vymyšlení konce příběhu, práce s fantazií a prožitkem.

-činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi): vzorem a motivací je citlivé a ohleduplné chování k dítěti ze strany pečovatелů, nápodoba chování blízkých osob – rodiny, učitelů, zaznamenávání jejich reakcí, porozumění a pomoc druhým dětem, námětové hry a dramatizace z tématy o rodině, kamarádství, sourozenectví – vyzkoušení si různých typů jednání a komunikace, pravidelné zařazování komunitního kruhu – děti si sdělují informace o sobě (co mají rády, zkušenosti s nevhodným chováním, co je spravedlivé a co ne, ..), poslech příběhů obsahujících systém mravních norem. Děti ve všech činnostech motivujeme

k přátelství, toleranci, dělení se, vzájemné pomoci, poděkování, spolupráci a odpovědnosti. Zajímavá je kresba členů rodiny v podobě zvířat – může nám o vztazích v rodině leccos napovědět. Využití Dnu matek.

-kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách:

-řešení konfliktů a práce s facilitací - učitel je nablízku a klidně a přirozeně sleduje, jak si děti vedou, neruší ani hlasitou komunikační výměnu doprovázenou bořením kostek či jiného díla. Jestliže není dítě fyzicky ohroženo, ponechá proces řešení konfliktu na dětech samotných. Je to velká sociální zkušenost. Učitelka následně promluví s jednotlivými účastníky o jeho pocitech a důvodech, provází prožívání dítěte.

-ve věkově smíšené třídě probíhá vzájemné učení dětí. Učitel používá diferencované, individuální nebo skupinové práce, využívá citlivost a ochotu větších dětí pomoci a dává jim zažít odpovědnost za mladší. Mladší se dotahují na děti starší, pozorují kooperativní prvky ve hře a jsou motivovány k bohatší řeči.

4. - tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu: velikonoce – poznávání tradic, zpěv, tanec, hry na divadlo, práce s časopisem – jeho výtvarná podoba, lepení, stříhání.

-běžně každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování: rozhovory o pravidlech chování, ukázka správného chování, řešení problémových a konfliktních situací, co by se stalo, kdyby..

5. - aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů): vycházky do okolí MŠ, společný nákup něčeho v nějakém obchodě, návštěva pošty, návštěva knihovny, znám svou adresu, v tomto domě bydlí kamarád, kam chodím k lékaři, zubaři... , práce s mapou Prahy 3.

-praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává: tablet, Magicbox – vysvětlení správného užití, užití i při volných hrách dětí.

4. Voňavé léto

Hlavním cílem je osvojení si poznatků o prostředí, ve kterém dítě žije, povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou i neživou přírodou, lidmi, společnostmi. S blížícími se prázdninami v dětech podporujeme touhu po cestování, po výletech, po poznávání nových krajín. Cílem je seznámení se specifiky různých prostředí a podnebí, s krásami přírody v rodné zemi i na různých místech planety. Seznámíme děti s globusem a mapami. Poznáváme,

že na planetě žijí i jiní lidé, že každý člověk má na světě své místo. Každý jsme jiný a

odlišnosti je třeba respektovat. Téma využíváme k multikulturní výchově a k uvědomění si, co děti všech národů spojuje. Tím budujeme povědomí o nepřijatelnosti rasismu. Pokračujeme v poznávání modré planety, na které žijí lidé, zvířata i rostliny a je plná barev a vůní, tvarů a zvuků. Využíváme dobrého počasí a v přírodě a na zdravém vzduchu posilujeme své zdraví nejrůznějšími pohybovými aktivitami a sportováním. Cestování přímo souvisí s dopravou, dopravní výchovou, s bezpečností v dopravě. Téma je využíváno i v případě letního prázdninového provozu. Činnostmi chceme zajistit spokojenost a radost dítěte, podpořit jeho sebedůvěru i fyzickou zdatnost a dát dítěti nahlédnout do zkoumání vlivu člověka na životní prostředí. Obsahem jsou sezónní činnosti, otužování, hry na školní zahradě, zaměřené pozorování letní přírody, výlety a pobyty v přírodě.

Cíle voňavého léta:

1. - rozvoj a užívání všech smyslů

-uvědomění si vlastního těla

2.-vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

-rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie

-rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

3. - ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

4. - vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

-vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

-rozvoj společenského i estetického vkusu

5. - poznávání jiných kultur

-pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

-osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Činnosti voňavého léta

1.-smyslové a psychomotorické hry: poznávání předmětů čichem a hmatem(Co je uvnitř pytlíku?), sluchem (Ptáčku,jak zpíváš?) zrakem(Kimova hra), chutí (společné vaření např. palačinkový týden), koordinace ohybu a ostatních smyslů.

-činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí: cvičení na náradí, s náčiním, cvičení jógy, tanec, dotykové zkušenosti, hry na poznávání těla(„Hlava ramena kolena palce“, „Ukažte mi“ dlaně, záda...„Kuba řekl“, „Slepte se“ dlaně, záda,(ve dvojicích, názorné pojmenování částí lidského těla .

-činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí: jóga na zahradě, relaxační cvičení v přírodě, meditování, snění, klid na samostatné uvažování, relaxace s motivací léta, dechová cvičení, pravidelný odpolední odpočinek a zrelaxování těla i mysli.

2. - činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika): využití dětské zvědavosti při prohlížení *Sluníčka a Pastelky - letní témata-nové pojmy, beseda o shlédnutém pořadu-filmu o přírodě, vyprávění příběhů, literatura o zdravém způsobu života, práce s knihou- prohlížení obrázků s přírodou, práce s Magicboxem- letní témata.*

- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest: pantomima s letní tematikou (plavání v moři, veslování, stanování, jízda na kole, ..), zpívání, pískání, broukání, vyřukávání rytmu, Orffovy nástroje, hry a činnosti zaměřené na sluchové vnímání, poznávání a rozlišování slabik, hláse a samohlásek, poslech CD- zvuky.

- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.): práce s encyklopedií a poznávání nových reálií zaměřených na léto práce s ilustrací v knize, obsáhnout všechny stránky jazyka – čtení, psaní, vyprávění, rozhovory, beseda v komunitním kruhu o nových pojmech souvisících s letní přírodou, deskové hry, puzzle, práce s kalendářem, práce s didaktickým materiálem.

- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování: využití okolního prostředí na výletě a vycházce k pozorování (vycházka na Vítkov, do lesoparku Pražačka, návštěva lesa, přírodního labyrintu, zámku, vodní přehrad, ...

- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.: rytmizace slov, kimova hra s využitím předmětů z přírody, poznávání zvuků v lese či u rybníka, soustředěné pozorování chování ptáků, žab, mravenců apod., zapamatování si zvuků, vůní, hmatových vjemů, „bojovky“ v přírodě, deskové hry, společenské hry (Pexeso, Člověče, nezlob se), puzzle, třídění předmětů.

- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant: práce s didaktickým materiálem, pracovní činnosti, manipulace s předměty (klacíky, kameny, šišky, plody), bádání a pokusy (hra s pískem a vodou...), řešení logických úloh, skládanek a hlavolamů, nalézání řešení určitých problémů.

- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.) : celodenní výlety autobusem s různými cíly a za účelem pozorování různých jevů zámek Loučeň, barokní areál Skalka, písečná duna u Sadské, rozhledna Špulka, hrad Okoř, Točnick, CHKO Kokořínsko, naučná stezka Jabkenice a další), vycházky do okolí a přímé pozorování dění v letní přírodě.

- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní:

činnosti zaměřené na interkulturní rozdíly – hry zaměřené na poznávání kultury různých národů, děti s jiným mateřským jazykem než je český, odstraňování předsudků, budování tolerance, porozumění multikulturním odlišnostem, práce s obrázkovým slovníkem a piktogramy, poznávání různých vlastností dětí daných věkem ve věkově smíšených třídách, poznávání různých národů a kultur prostřednictvím encyklopedií, četbou, zpěvem, přednesem - genderová problematika.

3. - hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých: námětové a situační hry na rodinu s letní tematikou výletů a činností, při hře řešení různých situací – co by se mohlo stát, kdyby..., jak můžu pomoci kamarádovi, když.. , vyprávění, četba.

-hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého: dramatizace pohádek např. Smolíček Pacholíček, asertivní chování, chování ve vedení skupiny

první ve dvojici apod.), shromažďování na určeném místě, společná organizace nějaké akce (např. rozloučení s předškoláky, volná hra dětí se zaměřením na vzájemné vztahy (respektují, že.., ale nelíbí se mi, že..).

-běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým: komunitní kruh + přátelské rozhovory, všítat si pocitů a chování jiných lidí, být citlivý k postojům a náladám kamarádů i ostatních lidí, řízené rozhovory s dítětem, užívání gest, mimiky, neverbální vyjadřování nálad, rozvíjet přirozený respekt k druhým lidem (staří lidé).

4. - aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí: sociální hry, hry na pohádkové postavy představující mravní hodnoty, zlo, dobro, spravedlnost, vzájemná tolerance.

-různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích: dramatizace pohádek i vlastního příběhu, pantomima, aktivní komunikace mezi dětmi při hře i řízené činnosti, podpora kooperace.

5. - přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety: při pobytu v přírodě vnímat energii prostředí, vnímat přírodní jevy a pochody, vnímat změny odehrávající se v letní přírodě, využití školní zahrady, hřiště TJ Spoje.

-kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování): práce v komunitním kruhu, práce s didaktickými obrázky (problémy kolem počasí v létě a v různých světadílech, pěstování plodin v různých světadílech, objevitelské cesty, potřebné dovednosti cestovatelů a ochránců přírody, paměťové hry, hledání slov a názvů(Přijela tetička z Ameriky, přivezla kufr, a měla v něm.. Přišla babička z trhu a v košíku měla příroda na jaře – setí, sázení, jak a proč vše roste, koloběh vody v přírodě, důsledky špatného chování člověka k přírodě.

-hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat: poučení o bezpečnosti v dopravě, návštěva dopravního hřiště, využití zahrady k dopravním hrám, poučení o první pomoci při nehodě na kole, nácvik první pomoci hrou s využitím zdravotnického materiálu, námětové hry na téma co udělám či nikdy neudělám když se ztratím v lese, na silnici, obchodě, u vody... pohybové hry „Na auta“, „Na semafor.“

Očekávané výstupy a rizika vzdělávacího procesu:

Integrované bloky svým obsahem vzájemně navazují, doplňují se, prolínají se a přecházejí plynule jeden do druhého. Důvodem je skutečnost, že osvojování vzdělávacího obsahu dítětem je záležitostí dlouhodobou, procesuální a komplexní. Dítě získává a zdokonaluje své kompetence postupně a průběžně. Učitelé ve své vzdělávací práci děti vedou k naplňování očekávaných výstupů jednotlivých vzdělávacích oblastí tak, jak je určuje RVP. Současně jsou si vědomi, že výstupy jsou orientační a jednotlivé děti jich nedosahují ve stejné míře. Stejně tak jsou si stále vědomi, že existují rizika, která ohrožují úspěch vzdělávacích záměrů, znají je a trvale dbají na jejich odstraňování a eliminaci.

10. Evaluační systém a hodnocení v rámci MŠ

Oblasti evaluace, tzn. co budeme sledovat – plnění cílů. Abychom mohli zjistit, zda náš vzdělávací program funguje, vytvořili jsme evaluační systém školy. Evaluace je předmětem následujících oblastí:

- a) naplňování cílů ŠVP
- b) kvalita podmínek vzdělávání
- c) způsob zpracování učiva a jeho realizace
- d) práce pedagogů, jejich profesionalita

Hlavní kritéria, podle kterých hodnotíme kvalitu sledovaných oblastí najdeme v RVP PV. Učitelky se zamýšlejí nad svým programem i nad realitou vzdělávacího procesu, kladou si otázky a hledají na ně odpovědi. *Je náš program dobrý? Jaké jméno má mezi rodiči? Postupovali jsme v té které situaci profesionálně? Je řízení školy efektivní? Využíváme všech podmínek, které máme ku prospěchu dětí? Dosahují děti všech stanovených kompetencí? Jsou naše tematické plány a práce s nimi v pořádku? Co děláme chybně a co je třeba změnit? Klademe dětem opravdu otázky, které je nutí přemýšlet? Nepoužíváme stereotypní metodické postupy?...*

Prostředky, metody a postupy + časový plán

- 1. Pozorování** – cílevědomé, soustavné a plánovité sledování dítěte, je přímé a nepřímé, krátkodobé i dlouhodobé. Učitelé jej používají neustále při svém působení, je zaměřeno k určitému cíli, zjištění.
- 2. Hospitace** – dle plánu hospitací, provádí ředitelka.
- 3. Rozhovor** - tato metoda je charakterizována přímou sociální interakcí. Dítě je učitelem podněcováno cílevědomými otázkami k verbálním informacím. Shromažďování dat je založeno na přímém dotazování, na bezprostřední komunikaci.
- 4. Diskuse, brainstorming, pedagogické rady.**
- 5. Analýza dokumentů, analýza osobních a pracovních materiálů pedagogů** - učitelé i ředitel získávají informace z písemných materiálů oficiálních i neoficiálních, analyzují dokumenty školy, zápisy v třídní knize, třídní plány, písemné přípravy, fotodokumentaci, hodnotící zprávy ČŠI a zřizovatele.
- 6. Analýza portfolia dítěte** – průběžně během roku vyhodnocují učitelé (dětské práce, komentáře pedagoga, popisy situací, které zachycují pokroky dítěte).
- 7. Dotazníky** - dotazníková metoda je určena pro hromadné získávání údajů. Jde o písemnou formu kladení otázek a získávání odpovědí. Umožňuje v poměrně krátké době získat určité množství informací od většího počtu osob. Problémem může být věrohodnost získaných dat. Vyžaduje pečlivou teoretickou přípravu, zejména formulaci cílu. Používá ředitel školy, nepravidelně, dle potřeby a uvážení, s různými cíly (rodiče, zaměstnanci).
- 8. Záznamové a hodnotící listy.**

Metody kombinujeme, snažíme se získat informace z co největšího počtu možných zdrojů. Výsledky získáváme postupně, dílčí, po etapách. Poté je zpracujeme a provedeme

závěrečné hodnocení - co se nám povedlo, kam se podařilo v řešení problémů dospět, kde problémy zůstávají a nač se tedy ve své pedagogické i hodnotící práci zaměříme v následujícím období.

Stanovili jsme **4 oblasti evaluace:**

1. Školní vzdělávací program

2. Veškeré podmínky vzdělávání (materiální, životospráva, organizační podmínky, psychosociální, spolupráce s rodiči a dalšími partnery, řízení školy včetně kvality personální práce a dalšího vzdělávání pedagogů)

3. Průběh vzdělávání

4. Didaktická diagnostika

1. ŠVP – evaluujeme jeho soulad s RVP

- konceptní záměr = zda má vlastní myšlenku, obsahuje dlouhodobé cíle, zda vyjadřuje oč škola usiluje, obsahuje vzdělávací cíle (záměry), hodnotíme jedinečnost a původnost
- vhodnost vzhledem k podmínkám = zda vychází ze situace školy, zda je ušit na míru škole, zda využívá možností okolního prostředí
- pojetí a zpracování vzdělávacího obsahu = obsahovou i formální kvalitu integrovaných bloků
- otevřenost ŠVP = zda umožňuje další rozvoj školy a zkvalitňování vzdělávání, dává prostor pro změny, zda počítá s kontakty s okolním životem.

2. Podmínky ke vzdělávání - hodnotíme předpoklady, okolnosti, situace

- věcné podmínky = posuzujeme prostory a vybavení z hlediska požadavků vzdělávacích, bezpečnostních a hygienických
- životospráva = posuzujeme denní řád, režimová pravidla a aktivity: spánek, tělesný pohyb, pobyt venku, hodnotíme naplňování zásad zdravého životního stylu.
- psychosociální podmínky = posuzujeme organizační formy práce, denní program, počty dětí ve třídě, respekt k soukromí, zařazování řízených zdravotně – preventivních aktivit,
- řízení = posuzujeme vymezení pravidel, týmovou práci, spolupráci všech zúčastněných, kvalitu plánování, řízení a hodnocení, informační systém, spolupráci se zřizovatelem, se školským poradenským zařízením, s orgány státní správy, školami, odborníky a s dalšími partnery.
- personální a pedagogické zajištění = posuzujeme pedagogické, metodické i etické kompetence pracovníků, jejich sebevzdělávání a další vzdělávání.
- spoluúčast rodičů = posuzujeme vzájemné vztahy mezi rodinou a školou, míru, intenzitu, formy a obsah komunikace a spolupráce.

3. Průběh vzdělávání - hodnotíme práci pedagogů.

-pedagogický styl = hodnotíme metody a formy práce a diagnostické postupy (úroveň individuální péče, využívání prožitkového učení, efektivitu vedení dětí, provádění diagnostiky dětí.

-vzdělávací nabídka = hodnotíme TVP a jejich naplňování, promyšlenost a plánovitost, hodnotíme vhodnost integrovaných bloků, vhodnost volby témat a způsob jejich zprostředkování dětem, zda je nabídka činností dost široká, aby si mohlo vybrat každé dítě podle jeho zájmů a možností, tak aby bylo úspěšné. Pokroky dětí chápeme jako výsledky své práce. Jejich hodnocení nám poskytuje zpětnou vazbu o tom, zda postupy a nabídka, kterou volíme, je pro děti vhodná a účinná.

4. Didaktická diagnostika = výsledky dosahované u dětí

Oblasti pedagogické diagnostiky:

- osobnost dítěte, jeho rozumové schopnosti, učební styl, postoje a hodnotové orientace, jeho psychické a somatické vlastnosti
- školní prostředí (sociální vztahy ve třídě, struktura skupiny, atd.
- autodiagnostika pedagogické práce učitele.
- diagnostika rodinného prostředí.

Sledujeme a vyhodnocujeme individuální rozvoj a učení dítěte, jeho pokroky ve všech vzdělávacích oblastech, hodnotíme prospívání dítěte ve vztahu k jeho individuálním potřebám a možnostem. Pro hodnocení potřebujeme dostatek informací. Dítě pozorujeme v běžných podmínkách a zaznamenáváme je.

Uvědomujeme si rizika didaktické diagnostiky - pozor:

U nezkušených pracovníků velmi hrozí riziko oslnění výsledky diagnostiky a následně možná patologizace dítěte, žáka.

V praxi se nejčastěji při diagnostikování objevují tyto problémy:

- a) Nedostatek dovedností a nedostatečné kompetence diagnostikující osoby.
- b) Užívání (nevhodných) diagnostických metod.
- c) Povrchní interpretace (např. kresby) - dětské nadšení z toho, co lze jednoduše z metody vyčíst.
- d) Haló – efekt a předem determinovaná odpověď. (Potvrzují si, že můj odhad byl správný.....).
- e) Rychlé stanovení diagnózy, jednorázovost vyšetření, chybějící supervize apod.

Závěr školního vzdělávacího programu mateřské školy Na Balkáně:

Naše cíle i celý obsah předškolního vzdělávání směřují k tomu, aby děti, které školku opouštějí, byly osobnosti pokud možno jedinečné, vzhledem ke svému věku a individuálním možnostem co nejvíce samostatné, sebevědomé, s vlastním rozumem, schopné dívat se kolem sebe, uvažovat, srozumitelně se vyjadřovat, tvořivě přemýšlet a jednat. Zaměřením na životní prostředí je cíleně vychovávat k sounáležitosti s přírodou, k chápání vlivu životního prostředí na kvalitu života a k vytvoření si odpovědného postoje k jeho ochraně na celý život.

Použité zdroje informací:

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (Výzkumný ústav pedagogický, 2004)

Rámcový program pro předškolní vzdělávání (MŠMT ČR Praha leden 2017, úplné znění k 1.září 2017)

Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy č.j. MSMT-38628/2016-1

Manuál pro tvorbu školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2003)

Zákon č. 561/2004 Sb

Vyhláška č. 27/2016 Sb.

Vyhláška č.14/2005 Sb., vyhláška č.197/2016 Sb.

Vyhláška č. 72/2005 Sb.

Vyhláška č. 364/2005 Sb.

Metodické materiály Národního institutu pro další vzdělávání (NIDV)

Metodický portál RVP (<http://rvp.cz>)

Meta - ops.cz

Dítě a mateřská škola, co by měli rodiče znát, učitelé respektovat a rozvíjet (Soňa Kořátková, Grada

Co, kdy a jak ve výchově dětí (Zdeněk Matějček, Portál)

Radosti a strasti (Zdeněk Matějček, Marie Pokorná, nakladatelství H+H)

Co děti nejvíce potřebují (Zdeněk Matějček, Portál)

Výběry z aktuálních školských témat a ze školské legislativy (Raabe)

Manuál k přípravě školního (třídního) vzdělávacího programu mateřské školy (VÚP, 2005)

Autoevaluace mateřské školy-metodická příručka k vlastnímu hodnocení (VÚP, 2008)

Pedagogické hodnocení v pojetí RVP PV-metodika pro podporu individualizace vzdělávání v podmínkách mateřské školy (VÚP,2007)

Semináře a přednášky PhDr. Kateřiny Smolíkové

Semináře a přednášky v Pedagogickém centru

Národní plán výuky cizích jazyků (MŠMT, 2005)

Průvodce metodikou výuky angličtiny v mateřské škole (VÚP, 2012)